

Марія Васишин

Концепція „storytelling” у контексті співпраці школи і музею

Prace Naukowe Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie. Pedagogika 22,
301-312

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Марія ВАСИЛИШИН

Концепція „storytelling” у контексті співпраці школи і музею

У статті розглянуто концепцію «storytelling», яка використовує елементи проблемності, творчого пошуку та резерви попереднього досвіду учнів молодшого шкільного віку. Визначено освітні можливості цієї концепції, що забезпечує розвиток дитячої уяви та творчих здібностей учнів. Проаналізовано основні складові частини концепції, які завдяки використанню сучасних вискоєфективних методів, засобів та прийомів навчання забезпечують творчий підхід до оволодіння учнями нових знань. Виявлено основні переваги та недоліки концепції та визначено особливості її застосування у просторі музею та умови впровадження у практику освітньої діяльності.

У системі вітчизняної освіти ми постійно спостерігаємо низку перетворень, які покликані адаптувати її до потреб сьогодення, забезпечити якість та доступність. Серед найбільших змін – гуманізація і гуманітаризація освіти, покликані якнайповніше розкрити здібності учня та сформувати духовність, культуру особистості, планетарне мислення, цілісну картину світу. Особистісно орієнтований підхід поєднує виховання та освіту у єдиний процес соціально-педагогічної підтримки, розвитку дитини, підготовки її до творчої діяльності. Важливою залишається національна спрямованість освіти, що полягає в органічному поєднанні освіти з історією і народними традиціями, збереженні та збагаченні національних цінностей українського народу та інших народів і націй. Такі вимоги зумовлюють необхідність упровадження в освітню практику новітніх освітніх технологій, які модернізують дидактичну систему та забезпечують розвиток інтелектуального та творчого потенціалу учнів¹.

---

¹ А.Н. Леонтьев, *Деятельность. Сознание. Личность*, Москва 1977, с. 304.

Одним із важливих напрямів впровадження нових тенденцій у практику освітньої діяльності є співпраця між школами та музеями. Результативність такої співпраці досягається завдяки використанню сучасних високоефективних методів, засобів та прийомів навчання, що забезпечують творчий підхід до оволодіння учнями нових знань.

Сучасним підходом у реалізації особистісно орієнтованого навчання вважаємо концепцію «storytelling»- мистецтво розповіді, одна із сучасних педагогічних технологій, створена для розвитку уяви і творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку. Дослідження розповідей здійснювали Ф. Анкерсміт, Е. Бенвіст, Ж. Желен, П. Рікер, К. Іган.

Мета статті – проаналізувати концепцію «storytelling», яка використовує елементи проблемності, творчого пошуку та резерви попереднього досвіду учнів молодшого шкільного віку та визначити можливості її застосування у просторі музею.

Дослідники дитячої психіки Ж. Піаже та Л. Виготський вважали, що малі діти цікаві до усього нового та беруть активну участь у власному навчанні. Наприклад, Л. Виготський значну увагу приділяв соціальному вкладу у процес навчання, а Ж. Піаже підкреслював значущість власної ініціативи дітей до відкриттів².

На відміну від Ж. Піаже, який вважав що дитячий розвиток передую навчанню, Л. Виготський стверджує, що «навчання є необхідним і універсальним аспектом формування культури, а особливо людських психологічних функцій». Іншими словами, навчання, як правило, передую розвитку².

На думку Л.Виготського, важливу роль у навчанні дитини відіграє соціальна взаємодія із вмілим наставником та середовище навчання. Наставник має певну модель поведінки і надає усні інструкції для дитини. Дитина сприймає усні інструкції та намагається зрозуміти дії наставника, засвоює нову інформацію під час взаємодії, що відбувається у формі діалогу. За словами Л. Виготського, такий тип соціальної взаємодії, що відбувається у формі діалогу, сприяє когнітивному розвитку. Вчений також розглядав взаємодію учня з однолітками, як ефективний спосіб розвитку умінь і навичок. Теорії Виготського використовуються у наш час як теорії спільного навчання і передбачають створення груп із різними рівнями знань, де слабші учні навчаються від сильніших³.

Педагогічні ідеї Л. Виготського та Ж. Піаже узагальнив канадський педагог К. Іган та обґрунтував альтернативний підхід до проведення навчальних занять у формі «storytelling». У своїй книзі «Teaching as story

² S. McLeod, Lev Vygotsky, Simply Psychology 2007, www.simplypsychology.org/vygotsky.html.

³ S. McLeod, Lev Vygotsky, Simply Psychology 2007, www.simplypsychology.org/vygotsky.html.

telling: An alternative approach to teaching and curriculum in the elementary school» («Навчання через розповідь історій: Альтернативний підхід до навчання та формування навчального плану початкової школи») автор стверджує, що форма історії є універсальною та полікультурною, що розвиває фундаментальні структури мозку.

К. Іган критично проаналізував класичний підхід в освіті, який передбачає вивчення на уроці незнайомих дітям понять та явищ. Проте, автор підтримав погляди Б. Рассела, котрий запропонував «подолати тиранію традиційного над уявою» й зазначив, що «заслугою освіти не може бути перетворення незнайомого у знайоме, але навпаки коли знайомі речі стають незнайомими». Варто зазначити, що саме цей принцип К. Іган використовує у концепції «storytelling»⁴.

Досліджуючи принципи побудови навчальних програм з різних предметів, що вивчаються у школі, К. Іган приходять до висновку, що усі вони побудовані за логічним принципом: «від простого до складного», «від відомого до невідомого», «від конкретного до абстрактного». Дослідження автора доводять, що більшість навчальних програм базуються саме на цих принципах й цілком ігнорують дитячу уяву, тобто спрямовані на розширення обсягу знань, без творчого підходу до їх утворення. Проте, діти молодшого віку здатні сприймати речі символічно, їх мислення засноване на інтуїції і не є цілком логічним.

Унікальність історії полягає у тому, що ми створюємо окремий світ, в якому усі події, що відбуваються, викликають наперед визначені емоції. Як стверджує автор: «найбільш дієвими засобами дитячого пізнання світу є здатність усвідомлювати речі в термінах людських емоцій, почуттів, сподівань, страхів тощо. Персоналізуючи безособове, ми можемо досягнути кращих результатів в освітньому процесі». Відтак, емоції, які викликає історія, стимулюють когнітивні інструменти дитячої психіки, розвивають пам'ять і уяву, надають мотивацію до дій та задоволення результатом⁵.

На нашу думку, прослуховування та створення історій є цінним інструментом пізнання досвіду інших й репрезентації власного досвіду, що надає можливість дитині проявити себе не тільки як з позиції слухача, а й активного учасника.

Зокрема у музеї, де панує неповторна атмосфера перенесення до іншого середовища, що створюється завдяки мистецтву та людським винаходам, навчальні заняття втрачають свій рутинний характер й стимулюють дітей до активної взаємодії під час виконання творчих завдань.

⁴ K. Egan, *Teaching as story telling. An alternative approach to teaching and Curriculum in the elementary school*, Chicago 1989, p. 47.

⁵ Ibid, p. 50.

Варто зазначити, що будь-які емоції у дітей можна викликати, використавши в історії відповідні бінарні протилежності. К. Іган обгрунтовує важливість застосування бінарних протилежностей в освітньому процесі, що сприяє розвитку дитячої уяви та кращого пізнання оточуючого світу. Дослідник стверджує, що такі фундаментальні поняття як добро і зло, вірність і зрада, хоробрість і боягузтво знайомі дітям ще з раннього дитинства та викликають ряд змістових асоціацій, пов'язаних із раніше набутих досвідом.

Бінарні протилежності – це пари протилежних за змістом понять, які використовуються під час побудови історії з метою підсилення дитячого сприйняття її змісту. Вибір відповідних бінарних протилежностей служить критерієм відбору інформації та структурування її у форму історії. Ці бінарні протилежності формують конфлікт на початку історії, окремі епізоди в основній частині та підводять дітей до розв'язку конфлікту в кінці історії.

Реалізацію концепції «storytelling» К.Іган пропонує у формі таких етапів⁶:

1. Визначення важливості теми:
  - Що найважливіше у темі?
  - Як це стосується дітей?
  - Які приклади варто обрати?
2. Знаходження протилежностей:
  - Яку пару протилежних понять найкраще використати у темі?
3. Впорядкування відібраного матеріалу у формі історії:
  - Як вибраний матеріал подати у формі історії?
  - Яка частина відібраного матеріалу найдраматичніше втілює протилежні поняття?
4. Висновки:
  - Як найкраще розв'язати конфлікт (який виникає при співставленні протилежностей)?
  - Як стати посередником у вирішенні конфлікту?
5. Оцінювання результатів:
  - Як дізнатись, чи тема зрозуміла, засвоєно ключові поняття, чи вивчено матеріал?

Слід також пам'ятати, що детально розроблена історія є:

- простором розширення знань;
- дає можливість зрозуміти деталі обраної теми;
- спрощує процес підбиття підсумків⁷.

Зазначена модель подається як низка запитань, відповіді на які можуть бути темами музейних уроків.

⁶ Ibid., p. 41.

⁷ Ibid., p. 42.

Проаналізуємо, як ця модель, на думку автора, може бути використана у темі «Спільноти» для дітей віком 6 років під час організації заняття в музеї. Вважатимемо, що до теми «Спільноти» ми підходимо як до розповіді, яка може бути як реальною так і вигаданою і згортання теми в історію зазвичай дає дещо спрощений підхід.

Визначення важливості теми:

Для кожного з нас очевидно, що люди у місцях свого проживання об'єднуються у спільноти (сільську, міську, районну, будинкову, вуличну і т.д.). Громади або спільноти є наслідком неписаного закону цивілізації; усі ми входимо до них. Результатом утворення спільнот є створення певного механізму соціальної організації, який дозволяє нам отримати захист від негараздів та задовольнити наші спільні проблеми.

Теза, що «діти є частиною спільнот» або те що, «самі спільноти є життєво необхідними», нічого не відкриває дитячому розуму. Діти сприймають життя у спільноті, як щось рутинне, повсякденне, тому ми повинні показати для них драматичність їх повсякдення. Спробуємо виокремити певну інформацію, що стосується спільнот, застосовуючи драматичну концепцію через введення бінарних протилежностей⁸.

Знаходження протилежностей:

Перед нами постає запитання: як подати такі буденні для нас речі, як закупівлі в магазинах, можливість користування телефоном, дорогами і транспортом як одні з найбільших досягнень цивілізації?

Як стверджує автор, пара протилежних понять, таких як, «виживання і руйнування», «безпека і небезпека» можуть бути застосовані у темі «Спільноти», оскільки психіка дітей шести років вже усвідомлює ці поняття. Прийнято вважати, що дитяче розуміння рухається від простого до більш складного знання. Проте, прослуховуючи дитячі розповіді, стає зрозумілим те, що найперше дитяче розуміння є зазвичай найглибшим, і лише згодом діти це розуміння удосконалюють та переосмислюють⁹.

Впорядкування відібраного матеріалу у формі історії:

У нашій моделі ми використовуємо фактор протиставлення «виживання-руйнування». Як і у кожній добре продуманій історії, потрібно чітко дотримуватись сюжетної лінії, щоб утримати увагу дітей та наголосити на значущості історії.

---

⁸ Ibid, p. 43.

⁹ Ibid., p. 44.

Розглянемо приклад, який демонструє, що громади – це не лише сукупності людей різних професій, які залежні один від одного у різних сферах життя та забезпечують процес виживання від руйнування і хаосу. Спробуємо змалювати таку ситуацію: «Припускаємо що ми пробудились зранку у нашому місті, яке відірване від оточуючого світу непробивною сталевною стіною, що перервала усі комунікації (труби, зв'язок, транспортне сполучення)»¹⁰.

К.Іган розглядає їжу як фактор виживання, адже її нестача призводить до руйнування – голоду. Потрібно також наголосити, що їжа є необхідною для виживання, потім можна розкрити поняття надлишку продуктів та необхідного їх мінімуму. Далі розповідаємо про шляхи доставки продуктів та загрози, які можуть виникати на шляху їх отримання. Наступним кроком у даній моделі було б зображення роботи супермаркету, – не як рутинної діяльності, а як одного з чудес сучасного світу¹¹.

Автор пропонує вчителю надати можливість дітям поміркувати над цією ситуацією та висловити власні думки щодо того, де взяти води, адже труби відрізані, продуктів харчування обмежена кількість, запаси палива та електроенергії також обмежені. Ще одним кроком у використанні протиставлення «виживання – руйнування» є застосування шляхів, якими громада задовольняє свої потреби та захищається від загроз¹⁰.

Автор наголошує на ролі людей у забезпеченні процесів виживання: наприклад, майстер з ремонту техніки лагодить побутову техніку, міліціонер стежить за правопорядком, листоноша приносить пошту. Отже, запроваджена нами модель підвищує роль поліції, значення пошти, сервісних служб.

Щоб показати негативну роль громади, автор пропонує зобразити її не як соціальний інститут, а як істоту в очах дітей. Спочатку це було маленьке створіння, яке оселилось на березі річки. З роками воно зростало, споживаючи усе більше чистої води, забруднюючи її далі по течії та поїдаючи навколишні землі. Воно поступово ставало усе більш галасливим, страшним, зростаючи дедалі швидше. Воно запускало щупальця, тобто дороги, у навколишні землі, щоб отримувати усе більше їжі, руйнуючи довкілля. Ці щупальця досягали надр землі й висмоктували її мінерали. Це створіння є подібне до нас, прагне зростати і виживати та знищує загрози для свого існування¹².

Автор демонструє нам два шляхи представлення теми «Громади», які ведуть до різних ціннісних позицій щодо обраної теми та ґрунтуються на однакових методах побудови розповіді.

---

¹⁰ Ibid, p. 45.

¹¹ Ibid, p. 46.

¹² Ibid., p. 51–52.

Висновки:

Наша історія повинна мати завершення, яке розв’язує конфлікт протилежностей. Для цього треба зобразити громаду як динамічну структуру, що постійно бореться за виживання. Адже, якби не було загроз, то не було б і громад. Учитель може запропонувати учням розділитись на групи, кожна з яких демонструє шляхи подолання громадою різноманітних небезпек :пожеж, повеней, інших стихійних лих. Завершити урок варто розповіддю про успішні дії громади (пожежників, рятувальників), що відновлюють знищені об’єкти. Роль вчителя полягає у демонстрації того, що тільки об’єднані сили громади можуть протидіяти небезпеці¹².

Оцінювання результатів:

Як стверджує автор, найчастіше для визначення успіху дітей у навчанні ми аналізуємо, яку кількість інформації засвоїла кожна дитина. Однак, ця модель зорієнтована не на засвоєння інформації, а переосмислення та формування причинно-наслідкових зв’язків. Саме тому оцінювання результатів освітньої діяльності може полягати у спроможності дитини робити самостійні висновки під час та після уроку¹³.

Зазначимо, що педагог у сучасній школі повинен не лише передати дитині сукупність знань, умінь і навичок, а й організувати навчальне середовище, що сприятиме актуалізації відповідного цим знанням особистого і соціального досвіду школяра, створить інтерес до пізнання нового та сформує цілісну картину світу, де нові знання ґрунтуватимуться на переосмисленні вже набутих знань. У цьому сенсі концепція «storytelling» володіє значним педагогічним потенціалом і є однією з найперспективніших способів організації навчально – виховної діяльності у сучасній школі.

На нашу думку, музей є ідеальним місцем для втілення концепції «storytelling», адже використання експозиції музею у поєднанні із розповіддю спеціально створеної історії наповнює її змістом, дозволяє слухачеві побудувати зв’язок між музейними експонатами й зображення та реальним життям і спогадами.

Наведемо власний приклад реалізації концепції «storytelling» на уроці образотворчого мистецтва у Львівській Національній галереї мистецтв на тему: «Образ дівчини у творі львівського художника Мартина Яблонського», яка надає можливість якнайширше розкрити зміст та окремі деталі обраної теми.

---

¹³ Ibid., p. 53.

Визначення важливості теми:

Варто зазначити, що ознайомлення дітей з мистецтвом різних епох якнайкраще проходить у музеї, де кожна дитина зможе роздивитись оригінали картин, їх окремі деталі, частково перенестись у той час, коли було створено відповідну картину. Ми обрали тему уроку, яка буде цікавою дітям 8-9 років та розширить їх знання про твори львівського художника XIX ст. М. Яблонського, а особливо портрет «Дівчина зі сніданком».

Окрім того, діти отримають знання про основні жанри живопису (пейзаж, портрет, натюрморт, сюжетно-тематична картина (міфологічна, біблійна, історична)), навчаться визначати різновиди портретів (парадні та камерні), характеризувати персонажів портрету.

Знаходження протилежностей:

У якості протилежних понять використовуємо зіставлення «буденність та вишуканість» та емоції, які викликає у дітей перегляд портрету: «захоплення та здивування», «радість та розчарування».

Впорядкування відібраного матеріалу у формі історії:

Мартин Яблонський (1801 – після 1875) – обдарований живописець і портретист за покликанням, родом з с. Глогова на Львівщині. Виходець з міщанського середовища, мистецьку освіту здобув у Львові, Варшаві, Кракові й Відні, працював у Львові. У Яблонського замовляли портрети заможні жителі Львова та представники наукової і духовної еліти. Намалював близько 1600 портретів серед яких: портрети батька, сина, «Дівчини зі сніданком», «Портрет чоловіка», «Жіночий портрет», які збереглись до сьогодні й експонуються у Львівській Національній галереї мистецтв та Львівському музеї українського мистецтва.

Розглянемо портрет «Дівчини зі сніданком». Визначимо, яким є цей портрет: парадним чи камерним? Одинарним, парним, чи груповим? Звісно, цей портрет є одинарним та камерним, оскільки на ньому зображена одна особа, а фон портрету у темних тонах.

На портреті «Дівчина із сніданком» зображена чарівна молода дівчина із тацею в руках, яка несе сніданок.

— Ким на вашу думку є ця дівчина?

— Служниця чи господиня?

— Що ми можемо сказати про її зовнішність, одяг, прикраси?

Роздивившись уважно одяг та прикраси дівчини, можемо помітити, що вона одягнена у сорочку із призібраними рукавами, складчасту спідницю та фартушок. Це свідчить про те, що дівчина була служницею у багатій дворянській родині. Однак вона також одягнена у корсет, який підкреслює

її витончену фігуру, яскраве намисто і хустинку, що були атрибутами заможних дам.

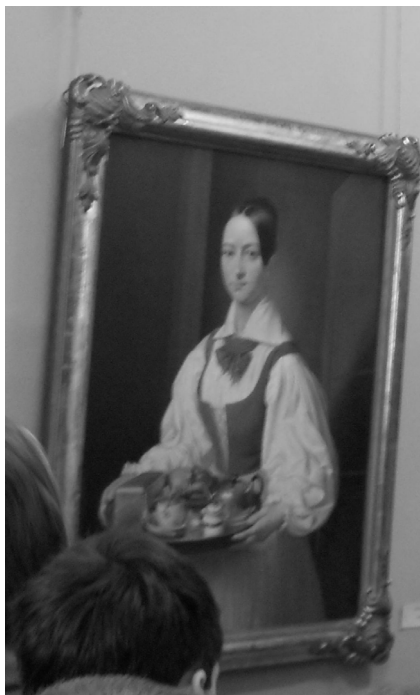

Звернемо увагу на те, що на цій картині зображений не лише портрет дівчини, а є також і натюрморт.

Давайте розглянемо, які саме предмети повсякденного вжитку знаходяться у руках дівчини. Бачимо тут чайничок і горнятко, цукерничку, глечик з молоком та свіженькі булочки. Здається, що це буденні речі для чаювання, але придивившись детальніше, помічаємо коштовний порцеляновий посуд та срібні столові прибори, що яскраво свідчать про багатство та аристократизм їх власників.

Портрет дівчини одразу привертає увагу глядача. Відтак, визначимо, які емоції викликає ця картина? У декого викликає здивування, у когось захоплення і цікавість, а ще у когось радість.

Дослідники й мистецтвознавці часто порівнюють «Дівчину зі сніданком» відомого львівського художника М. Яблонського із картиною відомого швейцарського художника XVIII ст. Ж. Є. Ліотара «Шоколадниця».

«Дівчина зі сніданком»

«Шоколадниця»

Ми можемо запропонувати учням знайти 5–7 спільних й відмінних рис цих двох портретів.

Спільні риси:

- це два одинарних, камерних портрети із зображенням молодої дівчини;
- на обох картинах портрет поєднується з натюрмортом,
- є схожість в деталях одягу.

Відмінності:

- на одному з портретів дівчина зображена у повний ріст;
- на одному з підносів лише два предмети, на іншому – значно більше;
- є відмінності у деталях одягу.

Для узагальнення усього сказаного раніше, можемо запропонувати учням визначити картину, яка їм найбільше сподобалась та написати історію, про те, ким є ця дівчина і куди вона несе піднос.

Висновки:

Наша історія повинна мати завершення, що розв’язує конфлікт між протилежними поняттями «буденність та вишуканість» у мистецтві. Саме тому ми пропонуємо дітям висловити власну думку з приводу почутого та заохочуємо їх проявити творчий підхід до виконання поставленого завдання.

Оцінювання результатів:

Результатом нашої діяльності є краще розуміння учнями жанрів мистецтва, їх характерних рис та деталей окремих мистецьких творів.

Прикладом успішної реалізації концепції «storytelling» є Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści (Музей байок, басен та розповідей) поблизу Варшави. Одним із завдань цього музею є збереження світової культурної спадщини та знайомство відвідувачів з традиційними розповідями різних народів світу. А численні заходи, які організовує музей відбуваються у дитячих садках, школах, бібліотеках і навіть під відкритим небом¹⁴.

У музеї «Lazienki Królewski» у Варшаві створено осередок музейної педагогіки, що організовує навчальні проекти для школярів: «Оповідачі історії», «Байка замість лекції». Творці проекту «Оповідачі історії» організовують цикл семінарів, під час якого розповідають спеціально написані історії дітям 3-6 років та їх батькам. Наприклад, в історії «Саламандра» автори знайомлять із чарівною жабою, яка вмє ковтати палаюче каміння, розповідають про її родину та мандри. Під час розповіді застосовують найрізноманітніші засоби: мультимедійні покази, аудіо записи та залучають дітей до виконання творчих завдань і замальовок¹⁵.

Автор концепції «storytelling» К. Іган пропонує проводити навчальні заняття з історії, математики, географії, мистецтва у формі історій, а бінарні протилежності, які він використовує, надають можливість розставити потрібні акценти та привернути увагу дітей до навколишнього світу, стимулюють відкривати щось нове та переосмислювати вже відоме. Зазначимо, що результатом застосування на практиці абстрактного змісту історій для дітей є краще розуміння поданого матеріалу та захоплення ним, а для педагога – досягнення відповідних навчальних та виховних цілей.

Серед *можливих недоліків* концепції «storytelling» можемо виокремити: односторонність висвітлення поглядів; сприйняття предметів, явищ, подій через співставлення протилежностей, а не у їх реальному контексті; емоційна складова історії переважає над пізнавальною.

¹⁴ Muzeum Bajek, Baśni i Opowieści, www.warsawtour.pl/en/tourist-attractions/museum-of-fairy-tales-fairy-tales-and-stories-muzeum-bajek-ba-ni-i-opowie-ci-31027.htm.

¹⁵ Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie, www.platformakultury.pl/artykuly/96493-muzeum-lazienki-krolewskie-w-warszawie.html.

Проте, незважаючи на вказані недоліки, концепцію «storytelling» можна ефективно застосовувати під час проведення навчальних занять у музеї. Автором концепції узагальнена інформація для розробки музейних уроків у формі історії. Етапи побудови уроку та необхідні рекомендації значно полегшують роботу над відбором тематичного контенту, а форма історії може бути використана для розробки навчальних програм з усіх предметів молодшої школи.

Отже, концепція «storytelling» є сучасним ефективним підходом до реалізації навчальної діяльності у музеї. Вона уможливує заглиблення у навчальний матеріал та розкриває потенційні освітні можливості учнів молодшого шкільного віку через застосування сучасних методів, засобів та прийомів навчання. У такий спосіб забезпечується розвиток дитячої уяви та творчих здібностей, формується зв'язок між новим знанням та раніше набутим досвідом учнів, що заохочує їх до активної міжособистісної взаємодії під час обговорення та виконання навчальних завдань.

На нашу думку, у просторі музею ця концепція реалізується найбільш вдало та результативно завдяки створенню навчального середовища, яке викликає пізнавальний інтерес учнів, а спеціально розроблені творчі завдання стимулюють до переосмислення навчального матеріалу.

Summary

The Concept of “Storytelling” in the Context of Cooperation Between the School and the Museum

The article deals with the concept of “storytelling”, which uses problematic elements, creativity and reserves of previous experience of junior pupils as well as identifies the possibility of its implementation in practice of educational activities. The main components of concept are defined through the use of modern highly effective methods, tools and techniques, and they provide creativity of students’ studying to master new knowledge. The basic advantages and disadvantages of the concepts and features of its application in the space of the museum are also investigated.